

ГЛОСАРІЙ

Автор промислового зразка – людина, творчою працею якої створено промисловий зразок.

Автор сорту (селекціонер) – людина, яка безпосередньо вивила або виявила і поліпшила сорт.

Виключна ліцензія – документ, який видається лише одному ліцензіату і виключає можливість використання ліцензіаром об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією.

Винахід – це результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології.

Відстрочена система – видача патенту за результатами формальної та кваліфікованої експертизи. Проводиться лише за клопотанням заявника або третьої особи.

Власник патенту – особа, якій належить патент на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Властивість матеріального світу – це якісна сторона об'єкта матеріального світу.

Географічне зазначення походження товару – назва географічного місця, яка вживається для позначення товару, що походить із цього географічного місця та має певні якості, репутацію або інші характеристики, в основному зумовлені характерними для даного географічного місця природними умовами чи людським фактором або поєднанням цих природних умов і людського фактора.

Гудвіл (ділова репутація) – комплекс заходів, спрямована на збільшення прибутку підприємств без відповідного збільшення активних операцій, включаючи використання кращих управлінських якостей, домінуючу позицію на ринку продукції (робіт, послуг), нові технології. Гудвіл – це нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між балансовою вартістю активів підприємства та його звичайною вартістю як цілісного майнового комплексу, що виникає внаслідок використання кращих управлінських якостей, так домінуючої позиції на ринку товарів (робіт, послуг), нових технологій тощо.

Денонсація – це відмова однієї зі сторін міжнародного договору від його виконання, що призводить до припинення дії договору.

Депозитарій – організація-сховище (офіційно визнана колекція).

Депонування – передача на збереження до депозитарію.

Державна таємниця – вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України, та які визнані у порядку, встановленому законом, державною таємницею і підлягають охороні держави.

Доменні імена – імена, що використовуються для адресації комп'ютерів та ресурсів у Інтернеті.

Доручення роботодавця – видане працівникові в письмовій формі завдання, яке безпосередньо стосується специфіки діяльності підприємства або діяльності роботодавця і може привести до створення винаходу (корисної моделі).

Експертиза заявок на об'єкти промислової власності – це науково-технічне дослідження спеціально уповноваженим органом відповідності або невідповідності заявленої пропозиції умовам патентоздатності заявлених об'єктів, результат якого є підставою надання правової охорони або відмови у наданні такої.

Закон – це нормативний акт, що його прийняв вищий представницький орган державної влади або безпосередньо народ, який встановлює початкові юридичні норми, має вищу юридичну силу і приймається з додержанням особливої законодавчої процедури.

Закономірність матеріального світу – це стійкий зв'язок між явищами та властивостями матеріального світу.

Заявка – це сукупність документів, необхідних для одержання патенту.

Заявник – особа, що подала заявку про видачу патенту або набула статусу заявника в іншому, передбаченому законом порядку.

Інжиніринг – здійснення за контрактом з іноземним замовником ряду робіт і надання послуг, включаючи укладання технічних завдань, проведення перед проектних робіт, проведення наукових досліджень, укладання проектних пропозицій і техніко-економічних обґрунтувань будівництва промислових та інших об'єктів, розробку технічної документації, проектування і конструкторську розробку об'єктів техніки і технології, консультації та авторський нагляд під час монтажу, пусканалагоджувальних робіт, консультації економічного, фінансового або іншого характеру.

Інновація – як процес – це вкладення коштів в економіку, що забезпечує модернізацію техніки і технології; як об’єкт – нова техніка, технологія, що є результатом досягнень науково-технічного прогресу.

Інтегральна мікросхема (ІМС) – мікроелектронний виріб кінцевої або проміжної форми, призначений для виконання функцій електронної схеми, елементи і з’єднання якого неподільно сформовані в об’ємі і (або) на поверхні матеріалу.

Інформація – документовані або оголошені відомості про події і явища, що відбуваються в суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі.

Кваліфікаційна експертиза – експертиза, що встановлює відповідність винаходу умовам патентоздатності (новизни, винахідницького рівня, промислової придатності).

Кваліфіковане зазначення походження товару – термін, що охоплює (об’єднує) такі терміни як: назва місця походження товару; географічне зазначення походження товару.

Комерційна таємниця (секрети виробництва, «ноу-хау») – інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому або в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв’язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючих обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

Компонування (топографія) ІМС – зафіксоване на матеріальному носії просторово-геометричне розміщення сукупності елементів ІМС та з’єднань між ними.

Ліцензіар – це особа, яка видає ліцензію, тобто фізична або юридична особа, якій належить виключне право дозволяти використання об’єкта права інтелектуальної власності .

Ліцензійний договір – один із варіантів оформлення ліцензії на використання об’єктів права інтелектуальної власності.

Мала архітектурна форма для здійснення підприємницької діяльності – це невелика споруда, яка виконується із полегшених конструкцій і встановлюється тимчасово без улаштування фундаментів.

Назва місця походження товару – назва географічного місця, яка вживається для позначення товару, що походить із зазначеного географічного місця та має особливі властивості, виключно, або головним чином зумовлені характерними для даного географічного місця природними умовами або поєднанням цих природних умов за характерним для даного географічного місця людським фактором.

Наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань.

Наукове відкриття – встановлення невідомих раніше, але об'єктивно існуючих закономірностей, властивостей і явищ матеріального світу, які вносять докорінні зміни у рівень наукового пізнання.

Не визначене коло осіб – особи, яким суть об'єкта промислової власності може стати відомою не за службовою діяльністю.

Невиключна ліцензія – вид ліцензії, який характеризується тим, що ліцензіар не позбавлений права використовувати відповідний об'єкт права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, та права видавати ліцензії на використання в зазначеній сфері іншим особам.

Новизна – критерій охороноздатності: визначається за сукупністю знань, так званим «рівнем техніки». Вирішення завдання визнають новим, якщо воно не є складовою частиною рівня техніки.

Нормативно-правові акти – це акти державної (публічної) влади, якими встановлюються (санкціонуються), вводяться в дію, змінюються чи скасовуються правила поведінки суб'єктів правовідносин у суспільстві.

Об'єкти права власності – це те, з приводу чого складаються і існують відповідні правовідносини.

Об'єкти суміжних прав – це виконання, фонограми, відеограми та програми організацій мовлення.

Об'єкти, що не охороняються авторським правом – не є об'єктом авторського права: офіційні документи (закони, постанови, рішення тощо), а також їх офіційні переклади; офіційні символи і знаки (прапори, герби, ордени, грошові знаки тощо), витвори народної творчості; повідомлення про новини дня або повідомлення про поточні події, що мають характер звичайної інформації; результати, одержані за допомогою технічних засобів, призначених для виробництва певного роду, без здійснення творчої діяльності безпосередньо спрямованої на створення індивідуального твору.

Обсяг прав, що передаються – у разі повного переходу прав правонаступник придбаває всі майнові права автора на його твори і має право використовувати їх так, нібито сам він був їх автором.

Одинична ліцензія – документ, який видається лише одному ліцензіату, і виключає можливість видачі ліцензіаром іншим особам ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, але не виключає можливості використання ліцензіаром цього об'єкта у зазначеній сфері.

Організація мовлення – організація ефірного чи кабельного мовлення.

Особисті права – права, надані для охорони інтересів, що належать до особистості. Ці права опосередковані стосуються вимог авторів або виконавців щодо використання їх творів або виконань.

Охорона баз даних (компіляцій даних) – база даних (компіляція даних) або іншої інформації, яка завдяки відбору або упорядкуванню її змісту є результатом інтелектуальної творчої діяльності, охороняється авторським правом.

Охоронний документ – документ, що забезпечує правову охорону об'єктів інтелектуальної власності.

Патент – охоронний документ, що засвідчує право інтелектуальної власності на відповідний об'єкт.

Перевірочна система – проведення формальної та кваліфікованої експертизи заявки.

Піратство – відтворення опублікованих творів або фонограм будь-яким способом для публічного розповсюдження, а також ретрансляція радіопередач без відповідного дозволу.

Плагіат – недозволене запозичення, відтворення чужого літературного, художнього або наукового твору (чи його частини) під своїм іменем або псевдонімом, не сумісне як з творчою діяльністю, так і з нормами моралі та закону, що охороняє авторське право, Плагіат переслідується законом.

Племінна (генетична) цінність – цінність племінних тварин згідно з даними їх фактично визначеного або передбаченого впливу на якість потомків.

Племінна тварина – чистопородна або одержана за затвердженою програмою породного вдосконалення тварина, що має племінну (генетичну) цінність і може використовуватися в селекційному процесі відповідно до діючих загальнодержавних програм селекції.

Попередня експертиза – визначення того, чи містить заявлений винахід (корисна модель) інформацію, що може бути віднесена до державної таємниці.

Поширення сорту – комерційне розповсюдження посадкового матеріалу – матеріального носія сорту, занесеного до Реєстру сортів.

Продукт як об'єкт технології – це матеріальний об'єкт як результат діяльності людини.

Промисловий зразок – це результат творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання.

Просте зазначення походження товару – будь-яке словесне чи зображувальне (графічне) позначення, що прямо чи опосередковано вказує на географічне місце походження товару.

Процес як об'єкт технології – це дія, або сукупність дій, виконуваних щодо продуктів та інших матеріальних об'єктів за допомогою принаймні одного продукту і спрямованих на досягнення певного технічного результату.

Рационалізаторська пропозиція – це визнана юридичною особою пропозиція, яка містить технологічне (технічне) або організаційне рішення у будь-якій сфері діяльності.

Роботодавець – особа, яка прийняла працівника за трудовим договором (контрактом) юридична і фізична особа.

Роялті – періодичний платіж; виплата ліцензійної винагороди протягом чинності ліцензійного договору, починаючи від моменту випуску готової продукції, або у вигляді відрахувань від вартості творів за ліцензією продукції, або у формі відсотка від суми обігу щодо продажів чи від суми прибутку, або у вигляді зборів від одиниці виготовленої за ліцензією продукції; особливий різновид авторської винагороди, що становить частку автора в прибутках, одержаних від використання його твору.

Секретний винахід – це винахід, що містить інформацію, віднесену до державної таємниці.

Службовий винахід – це винахід (корисна модель) створений працівником, у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи доручення роботодавця за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачене інше; з використанням досвіду, виробничих знань, секретів виробництва і обладнання роботодавця.

Службові обов'язки – зафіксовані в трудових договорах (контрактах), посадових інструкціях функціональні обов'язки працівника, що передбачають виконання робіт, які можуть привести до створення винаходу (корисної моделі).

Сорт рослин – окрема група рослин (клон, лінія, гібрид першого покоління, популяція) в рамках нижчого із відомих ботанічних таксонів, яка, незалежно від того, задовольняє вона повністю або ні умови виникнення правової охорони.

Стандарт – це документ, що встановлює для загального та багаторазового застосування правила, загальні принципи або характеристики, які стосуються оптимального ступеня впорядкованості у певній галузі, розроблений у встановленому порядку на основі консенсусу.

Суспільна мораль – це система етичних норм, правил поведінки, що склалися у суспільстві на основі традиційних духовних і культурних цінностей, уявлень про добро, честь, гідність, громадський обов'язок, совість, справедливість.

Технологія – це результат інтелектуальної діяльності, сукупність систематизованих наукових знань, технічних, організаційних та інших рішень про перелік, строк, порядок та послідовність виконання операцій, процесу виробництва та (або) реалізації і зберігання продукції, надання послуг.

Торгівельна марка – будь-яке позначення або будь-яку комбінацію позначень, які придатні для вирізнення товарів (послуг), що виробляються (надаються) однією особою, від товарів (послуг), що надаються іншою особою.

Фізичні особи – це переважно різновид індивідуальних суб'єктів в праві інтелектуальної власності (громадяни України, особи без громадянства, іноземні громадяни, які на законних підставах знаходяться на території України).

Формальна експертиза – експертиза, у ході якої встановлюється належність зазначеного у заявці об'єкта до переліку об'єктів, які можуть бути

визнані винаходами (корисними моделями), і відповідність заявки і її оформлення встановленим вимогам.

Формула винаходу – це словесне та описове відображення технічної сутності винаходу, за допомогою яких фахівці мають змогу одержати у короткій формі інформацію про технічне рішення задачі у певній галузі із вказівкою засобів і результату, тобто мети рішення, яка може бути досягнута при використанні винаходу.

Франчайзинг – у широкому розумінні особливе право, спеціальний привілей, пільга.

Штам – сукупність клітин, що мають загальне походження і характеризуються однаковими стійкими ознаками.

Штами мікроорганізмів – результат селекції мікроорганізмів.

Юридичні дії – складна юридична сукупність, що включає волевиявлення особи про надання їй в користування або у власність об'єкта інтелектуальної власності, його частини, компонента, прийняття рішення компетентних органів або організацій.

Явище матеріального світу – це форма вияву сутності об'єкта матеріального світу.

Явочна система – видача патенту за результатами лише формальної експертизи.